

РЕШЕНИЕ

№ 37

гр. София, 21 януари 2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, Наказателна Колегия, първо наказателно отделение, в публичното съдебно заседание на двадесет и девети септември, две хиляди двадесет и пета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СПАС ИВАНЧЕВ
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ

при участието на секретаря Елеонора Михайлова и прокурора Кирил Иванов, като разгледа докладваното от съдия Шекерджиев КНД № 643 по описа за 2025 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството пред ВКС е образувано по касационен протест на прокурор при Апелативна прокуратура - Велико Търново срещу присъда № 3 от 28.04.2025 г., постановена по ВНОХД № 72/2025 г. по описа на Апелативен съд - Велико Търново.

С първоинстанционна присъда, постановена на 21.01.2025 г. по НОХД № 20244500200633/2024 г. по описа на Окръжен съд - Русе, подсъдимият М. Р. А. е признат за виновен в това, че на 10.03.2023 г. в качеството му на длъжностно лице „командир отделение“ при Арест - гр. Русе използвал служебното си положение, за да набави за себе си противозаконна облага - сумата от 50 евро с левова равностойност 97,79 лева, като закупил и предоставил 10 бр. кутии цигари „Давидов“ на задържания М. М. К., като на основание чл. 283 НК и чл. 54 НК му е наложено наказание шест месеца „лишаване от свобода“.

С присъдата подсъдимият А. е признат за виновен в това, че на същата дата и място противозаконно присвоил сумата 119,32 евро, с левова равностойност 233,37 лева - собственост на М. М. К., която владеел, поради което и на основание чл. 206, ал. 1 НК, чл. 54 НК му е наложено наказание една година „лишаване от свобода“.

На основание чл. 23, ал. 1 НК по отношение на подсъдимия А. е определено едно общо най-тежко наказание в размер на една година „лишаване от свобода“, изпълнението на което е отложено по реда на чл. 66, ал. 1 НК за срок от три години считано от влизане на присъдата в сила.

С присъдата иззетите по делото веществени доказателства са унищожени, а подсъдимият А. е осъден да заплати разноски по водене на делото общо в размер на 769,92 лева.

С въззивната присъда е отменен първоинстанционния съдебен акт и подсъдимият А. е признат за невиновен и оправдан по обвиненията да е извършил престъпления по чл. 283 НК и по чл. 206, ал. 1 НК, като първоинстанционната присъда е потвърдена в останалата ѝ част.

Съдът е постановил на основание чл. 190 НК направените по делото разноски да останат за сметка на Държавата.

В касационният протест се сочат касационните основания по чл. 348 ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК.

Представителят на държавното обвинение твърди, че въззивният съд не е изпълнил задълженията си да обсъди всестранино, обективно и пълно доказателствените материали по делото и по този начин е нарушил чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 2 НПК. Поддържа, че неправилно показанията на свидетеля К. не са кредитирани, като незаконосъобразно въззивният съд е приел, че те не могат да бъдат ползвани самостоятелно за изясняване на релевантните за изхода на производството обстоятелства. Моли да бъде отчетено, че този свидетел няма личен мотив да уличава подсъдимия и наред с това показанията му се потвърждават от показанията на свидетелите К., Л. и А..

Оспорват се и изводите на въззивния съд относно показанията на свидетеля С., за когото неправилно е прието, че не е възприел разговор между К. и подсъдимия, вместо да бъдат интерпретирани вярно думите му, че няма спомен за такъв разговор.

С протеста се оспорва и начина, по който съдът е ценил експертизата изследвала приетия по делото видеозапис, като се оспорват изводите, че той не установява издупина в якето на подсъдимия, която да отговаря на очертанията на скрит стек цигари.

Прокурорът поддържа, че неправилния доказателствен анализ на въззивния съд е довел до погрешно установяване на фактите, което от своя страна е предопределило и погрешното приложение на материалния закон. Твърди, че служебното качество на А. е поставило в зависимост пострадалия К. и това е била причината той да му повери парични средства, с които първият се е обогатил.

На тези основания моли атакувания въззивен съдебен акт да бъде отменен, а делото върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд, за да бъде потвърдена постановената първоинстанционния присъда, с която подсъдимият е признат за виновен по повдигнатите му обвинения.

В касационното съдебно заседание представителят на държавното обвинение поддържа касационния протест и възпроизвежда отразените в него оплаквания. Твърди, че въззивният съд в нарушение на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 2 НПК не е извършил задълбочен анализ на доказателствата и неправилно е преценил, че инкриминираните деяния не са извършени от подсъдимия. Предлага атакувания въззивен съдебен акт да бъде отменен, а делото върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

Защитникът на подсъдимия А. моли въззивния протест да бъде оставен без уважение. Твърди, че съдът е анализирал изчерпателно, точно и ясно доказателствата и е обяснил защо цени само част от тях. Предлага атакувания въззивен съдебен акт да бъде оставен в сила.

Подсъдимият А. уверява съда, че е унижен от воденото производство, защото в продължение на седемнадесет години съвестно и професионално си е вършил работата, като няма нито едно наказание, а единствено награди. Моли да бъде потвърдено решението на въззивния съд.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните в производството и извърши проверка на въззивния съдебен акт, намери следното:

Касационният протест е основателен.

Основните оплаквания относими към касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК са за погрешен доказателствен анализ.

Преди да се отговори на това възражение касационният съд следва да припомни, че касационната инстанция (извън хипотезата на чл. 354, ал. 5 НПК) е инстанция единствено по правото, а не по фактите. В рамките на касационното производство съдът няма правомощие да установява нови факти или да интерпретира по различен начин доказателствени източници. Подобна дейност би

била свързана с проверка за необоснованост на атакувания въззивен съдебен акт, а такова касационно основание не е предвидено от законодателя. При оплакване, относимо към касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК касационният съд има възможност единствено да прецени дали относимите доказателствени източници са ценени вярно и дали възприетите въз основа на тях факти и обстоятелства са правилно изведени.

В рамките на така очертаните предели на касационната проверка, съдът намира, че при анализа на събраните в производството доказателствени източници въззивният съд е допуснал неточности и това е довело до погрешни фактически изводи.

Правилно преди да анализира доказателствените източници въззивният съд е отграничил относимите към изхода на производството факти и е очертал кои от тях са безспорно установени и по отношение на кои има противоречиви доказателства. Вярно съдът е приел, че всички събрани в хода на наказателното производство доказателства са еднопосочни по отношение на длъжността на подсъдимия, служебните му задължения, това, че той е имал контакт във връзка със службата си с М. К., това, че последният е бил задържан в ареста в гр. Русе, както и това, че А. е бил част от охранителния състав - командир на отделение на пост № 2 на мястото където бил задържан К..

Законосъобразно въззивният съд е установил, че подсъдимият е влизал в помещението, където бил задържан К. на инкриминираните дати 10.03.2023 г. и впоследствие на 14.03.2023 г. Вярно са анализирани и доказателствата за продължителността на контакта между двамата и възможността той да бъде възприет от свидетелите П. и С. (които били на смяна на първата дата) и свидетелите П. и М. (които били на смяна на втората дата). Правилно въззивният съд е приел за безспорно установено и това, че след инкриминираните дати в помещението, в което е бил задържан К. са открити кутии цигари „Давидов Голд“-идентични по вид и марка с тези, които К. твърди, че е получил от А.. По тези въпроси събраните доказателствени източници са напълно непротиворечиви, а и за тях страните не спорят.

Правилно въззивният съд е очертал спорните въпроси, от които зависи изхода на делото и конкретно дали е било обективно възможно А. и К. да комуникират без да бъде възприета комуникацията им от други свидетели, а впоследствие подсъдимият при същите условия да предаде на пострадалия стек цигари. Спорно е било и обстоятелството дали двамата са се споразумели А. да закупи поръчаните от К. вещи и при какви условия.

Вярно съдът е преценил, че за тези факти са събрани противоречиви доказателства и доказателствени средства, като законосъобразно е приел, че с изключение на обясненията на подсъдимия, показанията на пострадалия и приобщените към доказателствената съвкупност видеозаписи на случилото се непосредствено преди и след твърдените от обвинението контакти между двамата съществуват единствено производни, но не и преки доказателства.

При доказателствения анализ съдът е приел, че няма основание да кредитира показанията на К., като е посочил, че същите се опровергават от обясненията на А., които от своя страна не се опровергават от други доказателства. Съдът се е позовал на разпоредбата на чл. 103, ал. 3 НПК, като е приел че когато версията на подсъдимия не е подкрепена от други доказателствени източници тя не може да бъде отхвърлена, защото това би било в негова вреда. Наред с това е посочил, че обвинителната теза, макар и ясно очертана, на свой ред не е подкрепена от други доказателства и на тази основа е обосновал извод за недоказаност на обвинението.

Касационната инстанция изцяло споделя изводите на въззивния съд, че в хода на производството са събрани доказателства, които без съмнение са противоречиви. Първата група от тях са тези подкрепящи обвинителната теза - показанията на К. и приетите по делото и впоследствие изследвани от видеотехническата експертиза видеозаписи (преки доказателствени източници) и производни такива - показанията на свидетелите К., А. и Л., които възпроизвеждат факти и обстоятелства които не са възприели лично, но са им станали известни в резултат на възприетото от други свидетели.

Единствено обясненията на подсъдимия противоречат на посочените доказателства и очертават друга фактическа обстановка, а именно, че А. не е поемал никакъв ангажимент по отношение на К., не е постигал съгласие с него по повод отправени предложения от последния, не му е купувал цигари и не му е носил такива. Обясненията на подсъдимия съдът е кредитирал като е преценил, че липсват доказателства, които ги опровергават.

Касационният състав не възприе този подход на въззивния съдебен състав, като прецени, че разпоредбите на чл. 13 и чл. 14 НПК изискват решаващият съд да установи релевантните за изхода на делото факти на базата на пълно, обективно и всестранно изследване на обстоятелствата по делото.

При установяването на посочените по-горе факти съдът е бил длъжен не само да очертае противоречащите си доказателствени източници, но и да отрази различията между тях и ги съпостави с останалите събрани в хода на производството доказателства, в това число и косвените такива.

При внимателен анализ на доказателствената съвкупност може да бъде направен извод, че съществуват редица доказателства и доказателствени средства, които опровергават обясненията на подсъдимия.

На първо място не намира подкрепа казаното от него, че не е имал обективна възможност да възприеме предложението на К. и евентуално да го приеме. Видно от приобщения към доказателствената съвкупност видеозапис контакта между тях не е траел 6 секунди (както твърди А.), а много повече (от 12,32,49 часа до 12,33,17 часа на 10.03.2023 г.) - период, в който неговите действия не са били визуално възприемани от други лица. От същият видеозапис се установява и това, че подсъдимият, след като е напуснал килията където се е намирал К., е бил със свита ръка в юмрук, в която обективно е могла да се намира 200 еурова банкнота, която той е поставил в джоба на панталона си. При преценка на достоверността на обясненията на подсъдимия следва да се отчетат и показанията на свидетеля С., който твърди, че подсъдимият е бил в килията на К. за период надвишаващ 6 секунди, а и когато се е приближил до него не е имал възможност да възприема контакта между двамата, защото вратата на помещението е пречила на неговата видимост.

При преценката на достоверността на обясненията на подсъдимия следва да бъде отчетено и това, че той категорично отрича да предавал на пострадалия каквито и да е вещи, както и отрича да е крил такива под куртката си. Изразява предположение, че е възможно видимата издутината на дрехата му да е в резултат на предмети поставени в предните му джобове. Видно от приложения видеозапис и заключението на приетата техническа експертиза се установява, че подсъдимият преди да посети К. на 14.03.2023 г. носи под куртката си предмет, който има формата на стек цигари, като този предмет видимо се придържа от дясната му ръка. Този предмет по размери очевидно не може да бъде поставен в джоб (както твърди А.) и е следвало да бъде придържан, за да не изпадне. Отново от приетите по делото видеозаписи се установява, че предметът се е намирал в А. до момента на

влизане в килията на пострадалия и след това не е бил в него защото не е била видима издуптина на връхната му дреха.

При съвкупния анализ на доказателствените източници следва да бъде отчетено и това, че от приетите по делото писмени документи се установява, че не е вписано предаване на лекарства на К. в посоченото от А. време, тъй като същите е следвало да бъдат приети вечерта, а не по обед.

Въззивният съд вярно е констатирал противоречията между обясненията на подсъдимия и показанията на пострадалия, но не ги е съпоставил с приетите по делото други гласни доказателства. При анализа им се установяват, че обясненията на А. не се подкрепят от показания на свидетели, а напротив се опровергават от тези на свидетелите К., А. и Л.. Вярно е, че показанията на тези свидетели имат произведен характер, доколкото възпроизвеждат информация станала им известна не въз основа на лични възприятия, а на разказ на пострадалия К., но същите съответстват на установеното посредством приетите по делото видеозаписи.

От друга страна показанията на свидетелите С., П., М. и П. не опровергават показанията на пострадалия, като информацията в тях сочи, че обективно подсъдимият е имал възможност и комуникирал с пострадалия на 10.03.2023 г. и на 14.03.2023 г.

Въззивният съд е приел, че липсват доказателства, които установяват инкриминираните факти, като е навел доводи свързани с невъзможността К. да е разполагал с парични средства защото той твърди, че ги е укрил на място, което обичайно се проверява при постъпване в арест. Приел е, че съществува възможност К. да се е снабдил с цигари не от подсъдимия, а по друг начин, както и това, че той е могъл да се снабди с тях по легален начин. Първите два извода представляват предположение, което нито може да бъде доказано, нито има съществено значение за установяване на релевантните факти, а последният не отчита обстоятелството, че К. е направил опит чрез подсъдимия да се снабди не само с цигари (което е могъл да получи по съществуващ легален ред), но и с карта за телефон, която не е имал право да притежава при условията на арест.

Предвид всичко изложено касационният съд прецени, че въззивния съдебен състав е допуснал неточности в аналитичната си дейност, като е пропуснал да установи факти, които е могло да бъдат установени на базата на събраните годни доказателства и доказателствени средства. Допуснатото нарушение на чл. 13 и чл. 14 НПК е съществено по смисъла на чл. 348, ал. 3 НПК и налага отмяна на атакуваната въззивна присъда и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд. Очертаните неточности не могат да бъдат отстранени от настоящата инстанция, тъй като касационният съд в това производство е съд единствено правото, а установяването на релевантните факти може да бъде осъществено само от въззивната инстанция при упражняване в пълнота на процесуалните й правомощия.

Предвид основателността на касационния протест по отношение на оплакванията за допуснати съществени процесуални нарушения и необходимостта същите да бъдат отстранени, касационният съд намира за безпредметно да обсъжда оплакванията, относими към правилното приложение на материалния закон.

Така мотивиран, Върховният касационен съд, Първо наказателно отделение на основание чл. 354, ал. 2, т. 5 НПК

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ присъда № 3 от 28.04.2025 г., постановена по ВНОХД № 72/2025 г. по описа на Апелативен съд - Велико Търново.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.
Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1. 2.